

RAAD VAN
DE EUROPESE UNIE

18089/11

(OR. en)

PRESSE 472

PR CO 76

PERSMEDEDELING

3132e zitting van de Raad

Algemene Zaken

Brussel, 5 december 2011

Voorzitter

Mikołaj Dowgielewicz
Staatssecretaris van Europese Zaken van Polen

P E R S

Voornaamste resultaten van de Raadszitting

*De Raad heeft conclusies aangenomen over het beleid van de EU ten aanzien van haar **uitbreiding** en over het stabilisatie- en associatieproces voor de **Westelijke Balkan**.*

*Hij heeft een besluit aangenomen tot goedkeuring van de toelating van **Kroatië** tot de EU. Volgens de planning zal op 9 december te Brussel het toetredingsverdrag worden ondertekend; in afwachting van de succesvolle afronding van de bekrachtigingsprocedures wordt Kroatië dan EU-lid vanaf 1 juli 2013.*

Tevens heeft de Raad voorbereidingen getroffen voor de bijeenkomst van de Europese Raad in december, waarin het economisch beleid, met inbegrip van versterkte economische governance in de eurozone, en het energiebeleid centraal zullen staan.

INHOUD¹

DEELNEMERS	4
-------------------------	----------

BESPROKEN PUNTEN

MEERJARIG FINANCIËEL KADER.....	6
VOORBEREIDING VAN DE BIJENKOMST VAN DE EUROPESE RAAD IN DECEMBER.....	7
WERKPROGRAMMA VAN DE COMMISSIE VOOR 2012	8
JAARLIJKSE GROEIANALYSE.....	9
UITBREIDING.....	10
DIVERSEN.....	25

ANDERE GOEDGEKEURDE PUNTEN

UITBREIDING

– Toetreding van Kroatië tot de EU.....	26
---	----

ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

– Europees Ontwikkelingsfonds.....	26
– Madagaskar	26

HANDELSBELEID

– Bijwerking van de EU-lijst van producten voor tweëerlei gebruik	27
---	----

LEVENS MIDDELEN

– Kunststof in contact met levensmiddelen.....	28
– Motorvoertuigen - typegoedkeuring inzake toegang en manoeuvreerbaarheid.....	28

¹

- Wanneer de Raad verklaringen, conclusies of resoluties heeft aangenomen, wordt dat in de titel van het betrokken punt vermeld. De aangenomen teksten staan tussen aanhalingstekens.
- De documenten waarvan het nummer in de tekst wordt genoemd, staan op de internetsite van de Raad <http://www.consilium.europa.eu>.
- Besluiten ten aanzien waarvan verklaringen voor de Raadsnotulen zijn afgelegd die beschikbaar zijn voor het publiek, zijn aangegeven met een asterisk; de tekst van de verklaringen staat op de bovengenoemde internetsite van de Raad en is ook verkrijgbaar bij de Persdienst.

DEELNEMERS**België:**

de heer Dirk WOUTERS

permanent vertegenwoordiger

Bulgarije:

de heer Nickolay MLADENOV

minister van Buitenlandse Zaken

Tsjechië:

de heer Jiří SCHNEIDER

vice-minister van Buitenlandse Zaken en staatssecretaris
van Europese Zaken
staatssecretaris van Europese Zaken

de heer Vojtěch BELLING

Denemarken:

de heer Nicolai Halby WAMMEN

minister van Europese Zaken

Duitsland:

de heer Werner HOYER

staatsminister, ministerie van Buitenlandse Zaken

Estland:

de heer Urmas PAET

minister van Buitenlandse Zaken

de heer Matti MAASIKAS

permanent vertegenwoordiger

Ierland:

mevrouw Lucinda CREIGHTON

onderminister, toegevoegd aan de minister-president
(Taoiseach) en bij het ministerie van Buitenlandse Zaken,
belast met Europese Zaken**Griekenland:**

de heer Stavros DIMAS

minister van Buitenlandse Zaken

Spanje:

de heer Diego LÓPEZ GARRIDO

staatssecretaris voor de Europese Unie

Frankrijk:

de heer Jean LEONETTI

minister, toegevoegd aan de Ministre d'Etat, minister van
Buitenlandse en Europese Zaken, belast met Europese
Zaken**Italië:**

de heer Enzo MOAVERO MILANESI

minister van Europese Zaken

Cyprus:

mevrouw Erato KOZAKOU-MARCOULLIS

minister van Buitenlandse Zaken

de heer Andreas MAVROYIANNIS

viceminister, toegevoegd aan de president van de
Republiek Cyprus, bevoegd voor Europese Zaken**Letland:**

de heer Andris TEIKMANIS

staatssecretaris, ministerie van Buitenlandse Zaken

Litouwen:

de heer Egidijus MEILÛNAS

viceminister van Buitenlandse Zaken

Luxemburg:

de heer Jean ASSELBORN

viceminister-president en minister van Buitenlandse Zaken

Hongarije:

de heer János MARTONYI

minister van Buitenlandse Zaken

Malta:

de heer Tonio BORG

viceminister-president en minister van Buitenlandse Zaken

Nederland:

de heer Ben KNAPEN

minister van Europese Zaken en Internationale
Samenwerking**Oostenrijk:**

de heer Michael SPINDELEGGGER

vicekanselier en minister van Europese en Internationale
Zaken

de heer Wolfgang WALDNER

staatssecretaris, ministerie van Europese en Internationale
Zaken

Polen:

de heer Mikołaj DOWGIELEWICZ

staatssecretaris, ministerie van Buitenlandse Zaken

Portugal:

de heer Miguel MORAIS LEITÃO

staatssecretaris, toegevoegd aan de minister van
Buitenlandse Zaken, bevoegd voor Europese Zaken**Roemenië:**

de heer Leonard ORBAN

minister van Buitenlandse Zaken

Slovenië:

mevrouw Mitja GASPARI

minister van Ontwikkeling en Europese Zaken

Slowakije:

de heer Ivan KORČOK

permanent vertegenwoordiger

Finland:

de heer Alexander STUBB

de heer Erkki TUOMIOJA

minister van Europese Zaken en Buitenlandse Handel
minister van Buitenlandse Zaken**Zweden:**

mevrouw Birgitta OHLSSON

de heer Carl BILDT

minister van Europese Zaken
minister van Buitenlandse Zaken**Verenigd Koninkrijk:**

de heer David LIDINGTON

onderminister van Buitenlandse Zaken en
Gemenebestzaken**Hoge vertegenwoordiger**

mevrouw Catherine ASHTON

Hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse
zaken en veiligheidsbeleid**Commissie:**

de heer Maroš ŠEFČOVIČ

de heer Janusz LEWANDOWSKI

de heer Štefan FÜLE

vicevoorzitter

lid

lid

BESPROKEN PUNTEN

MEERJARIG FINANCIËEL KADER

De Raad heeft in openbare zitting kennis genomen van een voortgangsverslag van het voorzitterschap over het meerjarig financieel kader (MFK) van de EU voor de periode 2014-2020 (*doc. [17448/1/11 REV 1](#)*)¹.

De ministers waren het in grote lijnen eens met de inhoud van het voortgangsverslag, dat in hun ogen een evenwichtige, deugdelijke basis voor de toekomstige besprekingen vormt.

Het aantredende Deense voorzitterschap zei voornemens te zijn de technische bestudering van de Commissievoorstellen voort te zetten alvorens te trachten de uiteenlopende standpunten van de lidstaten nader tot elkaar te brengen. Het streven is het MFK uiterlijk eind 2012 aan te nemen.

Onder het Poolse voorzitterschap hebben de Raad en zijn voorbereidende instanties een aantal oriënterende debatten gehouden over alle hoofdpunten van het onderhandelingspakket. Dat heeft de MFK-voorstellen inzichtelijker gemaakt en de lidstaten de gelegenheid geboden hun standpunten te ontvouwen. De belangrijkste knelpunten voor de onderhandelingen zijn in kaart gebracht.

---

¹ Het Commissievoorstel en de bijbehorende mededeling staan in doc. [12474/11](#) + [12475/11](#).

VOORBEREIDING VAN DE BIJEENKOMST VAN DE EUROPESE RAAD IN DECEMBER

De Raad heeft ontwerp-conclusies voor de bijeenkomst van de Europese Raad op 9 december besproken.

Deze zal zich vooral richten op:

- Economisch beleid:
  - een evaluatie van de economische situatie in Europa, met onder meer de onderwerpen die tijdens de bijeenkomsten in juni en oktober zijn besproken;
  - de lidstaten van het Euro Plus-pact zullen hun vorderingen vergelijken met wat zij hebben toegezegd;
  - bespreking van de overwegingen van de lidstaten van de eurozone over de versterking van de economische governance in de eurozone.
- Energie, vooral energie-efficiëntie, de interne energiemarkt, de ontwikkeling van energie-infrastructuur, het externe energiebeleid en de stresstests van nucleaire installaties.
- Overige kwesties: onder meer de uitbreiding van de EU.

De ondertekening van het verdrag betreffende de toetreding van Kroatië tot de EU is gepland op 9 december, in de marge van de bijeenkomst van de Europese Raad.

De ontwerp-conclusies zullen in het licht van de bespreking in de Raad worden herzien. De Raad heeft tijdens de zitting van 15 november een geannoteerde ontwerp-agenda besproken (*doc. [15950/11](#)*).

Ook heeft de Raad nota genomen van een verslag van het voorzitterschap over de bijdrage van de Raad (Werkgelegenheid, Sociaal Beleid, Gezondheid en Consumentenzaken) aan de bijeenkomst van de Europese Raad in december (*doc. [17938/11](#)*).

WERKPROGRAMMA VAN DE COMMISSIE VOOR 2012

De Raad heeft nota genomen van de presentatie door de Commissie van haar werkprogramma voor 2012 (*doc. [17394/11](#) + [ADD 1](#)*).

Dit punt is aan de orde gekomen in een openbaar debat, dat kan worden bekeken op internet: <http://video.consilium.europa.eu/>.

JAARLIJKSE GROEIANALYSE

De Raad heeft nota genomen van de presentatie door de Commissie van haar jaarlijkse groei-analyse, waarin de acties worden uiteengezet waarvan de lidstaten een prioriteit moeten maken met het oog op een beter gecoördineerd en doeltreffender beleid voor een duurzame groei van de Europese economie (*doc. [17229/11](#) + [ADD 1](#), [ADD 2](#), [ADD 3](#) en [ADD 4](#)*).

In deze editie van de jaarlijkse groeianalyse ligt de klemtoon vooral op het aspect uitvoering. Voor 2012 wordt in overweging gegeven dat de inspanningen op nationaal en EU-niveau bij voorrang moeten worden gewijd aan:

- het voeren van een gedifferentieerd, groeivriendelijk beleid van begrotingsconsolidatie;
- het normaliseren van de kredietverschaffing aan de economie;
- het bevorderen van groei en concurrentievermogen, nu en voor de toekomst, met bijzondere nadruk op de digitale economie, de interne markt voor diensten en externe handel, alsmede een betere benutting van de EU-begroting;
- het aanpakken van de werkloosheid en de sociale gevolgen van de crisis, met name door arbeid te mobiliseren, werkgelegenheid voor jongeren te bevorderen en bescherming te bieden aan kwetsbare groepen;
- het moderniseren van de overheidsdiensten.

De jaarlijkse groeianalyse vormt het uitgangspunt voor het *Europees semester*, in het kader waarvan gedurende een periode van zes maanden per jaar, gelijktijdig en volgens gemeenschappelijke regels, het begrotingsbeleid en de structurele hervormingen van de lidstaten worden gemonitord.

In maart zal de Europese Raad de stand opmaken van de mate van opvolging van de landspecifieke aanbevelingen die in het kader van het *Europees semester* in 2011 zijn gedaan, en zal hij richtsnoeren verstrekken voor 2012.

De Raad werd door de Deense minister in kennis gesteld van de plannen van het aantredende voorzitterschap voor de invulling van het *Europees semester* 2012.

UITBREIDING

De Raad heeft de volgende conclusies aangenomen:

"UITBREIDINGSSTRATEGIE

1. In overeenstemming met de hernieuwde consensus inzake de uitbreiding waaraan de Europese Raad op 14 en 15 december 2006 zijn goedkeuring heeft gehecht en met de Raadsconclusies van 14 december 2010, verwelkomt de Raad de mededeling van de Commissie van 12 oktober 2011 "Uitbreidingsstrategie en voornaamste uitdagingen 2011-2012", alsook het advies over de toetreding van Kroatië tot de Europese Unie, het advies over het verzoek van Servië om EU-lidmaatschap en de voortgangsverslagen over Turkije, Kroatië, IJsland, de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië, Montenegro, Albanië, Bosnië en Herzegovina en Kosovo¹, en neemt hij nota van de daarin vervatte conclusies en aanbevelingen.
2. Het uitbreidingsproces blijft vrede, democratie en stabiliteit in Europa versterken en brengt de EU in een betere positie om mondiale uitdagingen het hoofd te bieden. De transformerende kracht van het uitbreidingsproces is een aanjager van verrijkende politieke en economische hervormingen in de uitbreidingslanden die ook de EU als geheel ten goede komen. De succesvolle voltooiing van de toetredingsonderhandelingen met Kroatië is daarvan een duidelijk bewijs, dat een positief signaal is voor de gehele regio.
3. De Raad bevestigt opnieuw het belang van de samenhangende uitvoering van de hernieuwde consensus inzake de uitbreiding, gebaseerd op een consolidatie van de afspraken, het hanteren van eerlijke en consistente voorwaarden en betere communicatie, alsmede het vermogen van de EU om nieuwe leden op te nemen, waarbij elk land op zijn eigen merites wordt beoordeeld. Een geloofwaardig uitbreidingsbeleid is cruciaal voor het vasthouden van het momentum van de hervorming in de betrokken landen en de steun voor de uitbreiding van het publiek in de lidstaten. De Raad blijft eraan vasthouden dat er met het uitbreidingsproces vorderingen worden gemaakt op basis van de overeengekomen beginselen en conclusies.

---

¹ Volgens Resolutie 1244/99 van de VN-Veiligheidsraad. De verwijzingen naar Kosovo in deze conclusies laten de standpunten van de lidstaten over de statuskwestie onverlet.

4. In de meeste uitbreidingslanden blijven er nog belangrijke uitdagingen. Versterking van de rechtsstaat en hervorming van het openbaar bestuur is essentieel om dichter bij de EU te komen en naderhand de verplichtingen van het EU-lidmaatschap ten volle na te komen. De ervaring die bij de toetredingsonderhandelingen met Kroatië is opgedaan, moet worden benut bij de toekomstige onderhandelingen, met name in verband met de onderhandelingshoofdstukken betreffende de rechterlijke macht en de fundamentele rechten en recht, vrijheid en veiligheid. De Raad is ingenomen met het voorstel van de Commissie voor een nieuwe aanpak voor die hoofdstukken en ziet ernaar uit zijn standpunt ten aanzien van de nieuwe aanpak in de context van toekomstige onderhandelingskaders te bepalen, op basis van het Commissievoorstel, en voortbouwend op de gevestigde praktijk van de huidige onderhandelingskaders uit hoofde van de hernieuwde consensus inzake de uitbreiding. Deze vraagstukken moeten zo vroeg mogelijk in het uitbreidingsproces aan de orde komen, zodat de kandidaat maximaal de tijd heeft om de nodige wetgeving en instellingen tot stand te brengen en degelijke uitvoeringsprestaties te leveren voordat de onderhandelingen worden afgesloten. De Raad verzoekt de Commissie regelmatig verslag uit te brengen over de vooruitgang in verband met bovengenoemde hoofdstukken en aanbevelingen te doen met het oog op een algehele evenwichtige voortgang van de onderhandelingen. De Raad neemt er positieve nota van dat het Commissievoorstel stimulansen en steun voor de kandidaat-lidstaten omvat, alsmede, waar nodig, corrigerende maatregelen. De Raad verwelkomt de versterkte interactie met de lidstaten die deel uitmaakt van de nieuwe aanpak.
5. De Raad herinnert eraan dat de problemen in verband met de vrijheid van meningsuiting en de media een bijzonder punt van zorg blijven en verzoekt de Commissie de ontwikkelingen hieromtrent nauwlettend te volgen. Voorts moet het werk betreffende verbetering van de sociale en economische integratie van kwetsbare groepen, onder wie de Roma, worden voortgezet, meer bepaald aan de hand van het EU-kader voor nationale strategieën inzake de integratie van de Roma. De Raad onderstreept dat de rechten van personen die tot een seksuele minderheid behoren, beschermd moeten worden en een cultuur van tolerantie bevorderd moet worden.
6. De uitbreidingslanden ondervinden ook de gevolgen van de wereldwijde economische en financiële crisis en zijn de weg naar economisch herstel ingeslagen, zij het niet allemaal in hetzelfde tempo. Verdere inspanningen met het oog op structurele hervorming en budgettaire consolidatie en met de EU verband houdende hervormingen, waaronder ondersteuning van Europa 2020, zouden dit herstel en deze groei moeten bespoedigen, en deze landen moeten helpen zich voor te bereiden op de nieuwe toezichtsprocedures van de economische en monetaire unie. De Raad benadrukt dat meer samenwerking met de uitbreidingslanden op het gebied van vervoer en energie de Europese burgers en ondernemingen rechtstreeks ten goede komt.
7. Regionale samenwerking en goed nabuurschap blijven cruciale onderdelen van het uitbreidingsproces. Zij dragen bij tot welvaart, stabiliteit en verzoening en scheppen een gunstig klimaat om onopgeloste bilaterale kwesties aan te pakken en de erfenis van het verleden te verwerken. De Raad spoort alle betrokken partijen aan om bilaterale vraagstukken waarvoor de EU niet bevoegd is en/of waarvoor er geen contractuele verplichtingen ten aanzien van de EU bestaan, in een constructieve geest, zo spoedig mogelijk en met inachtneming van de algemene belangen en waarden van de EU aan te pakken.

8. De Raad ziet uit naar de presentatie door de Commissie van voorstellen voor het nieuwe kader voor de verlening van pretoetredingssteun binnen het volgende meerjarig financieel kader, dat de periode 2014-2020 bestrijkt. Gelet op de positieve resultaten van de financiële en technische bijstand aan de uitbreidingslanden door middel van het huidige Instrument voor pretoetredingssteun (IPA), juicht de Raad, onder meer, het voornemen toe dat de financiële bijstand sterker wordt afgestemd op de beleidsprioriteiten voor elk uitbreidingsland, en dat de flexibiliteit wordt vergroot en de procedures worden vereenvoudigd, waarbij ervoor wordt gezorgd dat de getroffen maatregelen zichtbaar en volledig transparant zijn, de eigen verantwoordelijkheid wordt vergroot en betere resultaten en een grotere impact worden bereikt. De rol van het maatschappelijk middenveld moet worden versterkt, in programma's die via overheidsinstanties worden uitgevoerd en als directe begunstigden van EU-bijstand.

Kroatië

9. De Raad is verheugd over de geslaagde afronding van de toetredingsonderhandelingen met Kroatië op 30 juni 2011, die een historische stap van Kroatië op weg naar de EU markeert en een nieuw elan verleent aan het Europees perspectief van de Westelijke Balkan.
10. De Raad neemt met voldoening nota van de voltooiing van het werk betreffende het toetredingsverdrag. De Raad is verheugd over het gunstige advies van de Commissie van 12 oktober 2011 en de goedkeuring van het Europees Parlement van 1 december 2011, en ziet uit naar de ondertekening van het toetredingsverdrag op 9 december 2011 in Brussel. In afwachting van de succesvolle afronding van de bekrachtigingsprocedures ziet de Raad ernaar uit Kroatië met ingang van 1 juli 2013 als nieuwe lidstaat te verwelkomen.
11. De Raad neemt nota van de bevindingen en aanbevelingen die door de Commissie in haar voortgangsverslag 2011 over Kroatië zijn gepresenteerd en van de op 27 oktober 2011 bij de Raad ingediende bijgewerkte monitoringtabellen. De Raad neemt er met voldoening nota van dat de voorbereiding van Kroatië op het lidmaatschap vergevorderd is en moedigt Kroatië aan zijn inspanningen bij het aanpakken van alle daarin genoemde punten, met name op het gebied van de rechterlijke macht en de fundamentele rechten, recht, vrijheid en veiligheid en mededingingsbeleid, voort te zetten. De uitvoering van structurele hervormingen om het groeipotentieel en het internationaal concurrentievermogen van de economie te verbeteren, moet worden geïntensiveerd. Kroatië moet tevens blijven voortbouwen op de hervormingen die het heeft doorgevoerd en prestaties die het heeft geleverd in de loop van de toetredingsonderhandelingen.

12. De toetreding van Kroatië vormt de bevestiging van het engagement van de EU voor het Europees perspectief van de Westelijke Balkan en zal bijdragen tot versterking van stabiliteit, vrijheid en welvaart in Europa. De Raad is ingenomen met de verklaring van Kroatië inzake de bevordering van de Europese waarden in Zuidoost-Europa en met name de toezegging van Kroatië dat bilaterale kwesties het proces van toetreding van de kandidaat-lidstaten niet mogen hinderen. Kroatië zal naar verwachting een actieve rol blijven spelen in de regionale samenwerking in de Westelijke Balkan, onder meer op gebieden als terugkeer van vluchtelingen, gerechtelijke samenwerking en grensbeheer. Indachtig het belang van goede nabuurschapsbetrekkingen spoort de Raad Kroatië aan alle openstaande bilaterale en regionale vraagstukken, ook wat de statenopvolging betreft, op te lossen en daarbij voort te bouwen op de vorderingen tot nu toe. De Raad betreurt de recente verklaringen en maatregelen waarmee het belang van verzoening en de noodzaak om het recht zijn loop te laten nemen door oorlogsmisdaden te vervolgen, in twijfel kan worden getrokken en dringt er bij de politieke leiders op aan dergelijke verklaringen en maatregelen te vermijden, overeenkomstig de toezeggingen van Kroatië tijdens de toetredingsonderhandelingen. Volledige samenwerking met het Internationaal Straftribunaal voor het voormalige Joegoslavië (ICTY) blijft van essentieel belang.
13. In overeenstemming met de conclusies van de Europese Raad van 23-24 juni 2011 benadrukt de Raad dat hij het van belang acht dat erop wordt toegezien dat Kroatië alle toezeggingen nakomt die het land in het kader van de toetredingsonderhandelingen heeft gedaan, waaronder die welke vóór de datum van toetreding moeten worden nagekomen, en zich aanhoudend voorbereidt om de verantwoordelijkheden van het lidmaatschap bij toetreding op zich te nemen. De Raad ziet uit naar de volgende halfjaarlijkse beoordeling van de Commissie in het voorjaar van 2012 alsook naar haar alomvattend monitoringverslag in het najaar van 2012, overeenkomstig de bepalingen van het Toetredingsverdrag.

Turkije

14. De Raad bevestigt opnieuw het belang dat hij aan de EU-betrekkingen met Turkije hecht. Turkije is een kandidaat-lidstaat en een cruciale partner voor de Europese Unie. In dit verband is de Raad ingenomen met het verloop van de recente parlementsverkiezingen in juni 2011, die met volledige eerbiediging van de democratische normen en de rechtsstaat zijn gehouden. Uit de hoge opkomst en de bredere vertegenwoordiging in het nieuwe parlement blijkt het engagement van het Turkse volk voor democratie, stabiliteit en vooruitgang.
15. De Raad neemt er tevens nota van dat de dynamische economie van Turkije, die gestaag blijft groeien, een bijdrage aan de welvaart van het gehele Europese continent levert. Met zijn nauwe handels- en investeringsbanden met de EU maakt Turkije een waardevol deel uit van het concurrentievermogen van Europa. Voorts erkent de Raad dat Turkije een invloedrijke regionale rol speelt doordat het hervormingen steunt, ook met betrekking tot de recente ontwikkelingen in Noord-Afrika.

16. De Raad verwelkomt de niet aflatende inzet van Turkije voor het onderhandelingsproces en de agenda voor politieke hervormingen, hetgeen tevens is bevestigd door de instelling van het nieuwe ministerie voor EU-aangelegenheden. Er zijn belangrijke prioriteiten aangepakt, waaronder de civiele controle op de veiligheidstroepen, de hervorming van het gerechtelijk apparaat, godsdienstvrijheid en de ratificatie van het Facultatief Protocol bij het VN-Verdrag tegen foltering (OPCAT). De Raad herhaalt dat het pakket voor constitutionele hervormingen een belangrijke stap in de goede richting is, en blijft onderstrepen dat de uitvoering ervan conform Europese normen van cruciaal belang is. De Raad is ingenomen met de eerste stappen van Turkije op weg naar grondwets hervorming en spoort Turkije aan voor de breedst mogelijke raadpleging bij deze werkzaamheden te zorgen, waarbij alle politieke partijen en het maatschappelijk middenveld betrokken worden. De Raad verwacht dat de democratische opening en het vervolg dat daaraan wordt gegeven, met name met het oog op een oplossing voor de Koerdische kwestie, de verwachte resultaten zullen beginnen opleveren. De grondwets hervorming vormt in dit verband een nuttig kader.
17. Voortbouwend op de gemaakte vorderingen verzoekt de Raad Turkije de naleving van de fundamentele rechten en vrijheden in rechte en in de praktijk verder te verbeteren, meer bepaald wat de vrijheid van meningsuiting betreft. De beperkingen die in de praktijk aan de vrijheid van de media worden opgelegd, het grote aantal rechtszaken tegen auteurs, journalisten, academici en mensenrechtenverdedigers, en het grote aantal websites dat wordt verboden, baren ernstige zorgen die dienen te worden weggenomen. Ook moet er nog meer worden gedaan voor een volledige naleving van de criteria van Kopenhagen, onder meer wat betreft vrijheid van godsdienst, eigendomsrechten, vakbondsrechten, rechten van personen die toe een minderheid behoren, vrouwen- en kinderrechten, discriminatiebestrijding en gendergelijkheid en de bestrijding van foltering en mishandeling. De recente aanneming van wetgeving tot wijziging van de wet inzake stichtingen die bedoeld is ter vergemakkelijking van de teruggave van onroerende goederen aan niet-islamitische religieuze gemeenschappen is een belangrijke en welkome stap, op voorwaarde dat hieraan daadwerkelijk uitvoering wordt gegeven.
18. De Raad veroordeelt alle terreurdaden op het Turkse grondgebied in de meest krachtige bewoordingen en spreekt zijn volledige solidariteit met Turkije uit. Hij herinnert eraan dat de PKK op de EU-lijst van terroristische organisaties staat. De Raad herhaalt dat hij zich vastberaden aan de zijde van Turkije heeft geschaard en bereid is tot intensivering van de dialoog en samenwerking met Turkije in de strijd van dit land tegen het terrorisme, die gevoerd moet worden met inachtneming van de rechten van de mens, de fundamentele vrijheden en het internationaal recht, waarbij de vrede en de stabiliteit in de regio gehandhaafd moeten blijven.
19. Turkije is in de ruimere regio actief gebleven en is nog steeds een belangrijke regionale speler in het Midden-Oosten, de Westelijke Balkan, Afghanistan/Pakistan, de zuidelijke Kaukasus en de Hoorn van Afrika. In overeenstemming met de in het onderhandelingskader vervatte beginselen spoort de Raad Turkije aan zijn buitenlands beleid te voeren in aanvulling op en in overleg met de EU, en zich geleidelijk aan te passen aan het beleid en de standpunten van de EU. In dit verband blijft de Raad vastbesloten de lopende politieke dialoog van de EU met Turkije over vraagstukken van buitenlands beleid die van wederzijds belang zijn, te intensiveren.

20. Turkije is een van de belangrijkste landen van herkomst en doorreis voor illegale immigratie naar de EU, en de Raad spoort de Commissie en Turkije aan om conform de gevestigde praktijk een dialoog over visa, mobiliteit en migratie aan te gaan, en hij onderstreept dat de overnameovereenkomst tussen de EU en Turkije waarover onderhandeld is, moet worden gesloten en effectief uitgevoerd. In afwachting daarvan blijft een correcte uitvoering van bestaande bilaterale overnameovereenkomsten en in soortelijke overeenkomsten opgenomen overnamebepalingen prioritair.
21. In overeenstemming met het onderhandelingskader en met eerdere conclusies van de Europese Raad en de Raad, onderstreept de Raad dat Turkije zich ondubbelzinnig dient in te zetten voor goed nabuurschap en voor de vreedzame regeling van geschillen conform het Handvest van de Verenigde Naties en, indien nodig, door een beroep op het Internationaal Gerechtshof. In deze context verklaart de Unie ernstig bezorgd te zijn en wijst zij erop dat het belangrijk is dat elke soort bedreiging of maatregel tegen een lidstaat, elke bron van wrijvingen of maatregel die afbreuk kan doen aan de betrekkingen van goed nabuurschap of de vreedzame regeling van geschillen kan bemoeilijken, wordt vermeden. Voorts wijst de EU opnieuw nadrukkelijk op alle soevereine rechten van de EU-lidstaten, waaronder het sluiten van bilaterale overeenkomsten, de exploratie en exploitatie van hun natuurlijke rijkdommen overeenkomstig het EU-acquis en het internationaal recht, met inbegrip van het VN-Verdrag inzake het recht van de zee.
22. De Raad betreurt de verklaring van Turkije dat het de betrekkingen met het EU-voorzitterschap in de tweede helft van 2012 zal bevriezen, en wijst erop dat het Verdrag betreffende de Europese Unie voorziet in een voorzitterschap van de Raad van de EU.
23. Onder verwijzing naar zijn conclusies van 11 december 2006 en de verklaring van 21 september 2005 stelt de Raad met grote teleurstelling vast dat Turkije, ondanks herhaalde oproepen, nog steeds weigert te voldoen aan zijn verplichting om het aanvullend protocol bij de Associatieovereenkomst volledig en op niet-discriminerende wijze ten aanzien van alle lidstaten toe te passen, hoewel dat een belangrijke stimulans zou zijn voor het onderhandelingsproces. Zolang op dit punt geen vorderingen worden gemaakt, handhaaft de Raad zijn maatregelen uit 2006, die van invloed zullen blijven op de algehele voortgang van de onderhandelingen. Verder heeft Turkije nog steeds geen vorderingen gemaakt in de richting van de noodzakelijke normalisering van zijn betrekkingen met de Republiek Cyprus. De Raad verzoekt de Commissie alle onderwerpen die aan de orde worden gesteld in de verklaring van de Europese Gemeenschap en haar lidstaten van 21 september 2005 nauwlettend te volgen en daarover in haar komende jaarverslag specifiek te rapporteren. Op basis daarvan zal de Raad de geboekte vooruitgang op de voet blijven volgen en evalueren, overeenkomstig zijn conclusies van 11 december 2006 en 14 december 2010. Verwacht wordt dat er nu zonder verdere vertraging vorderingen worden gemaakt.

24. Zoals in het onderhandelingskader staat vermeld, verwacht de Raad tevens dat Turkije actieve steun biedt voor de lopende onderhandelingen die moeten leiden tot een rechtvaardige, alomvattende en duurzame oplossing voor het Cypriotische probleem binnen het kader van de Verenigde Naties, conform de desbetreffende resoluties van de VN-Veiligheidsraad en in overeenstemming met de beginselen waarop de Unie is gegrondvest. De concrete inzet en medewerking van Turkije voor zo'n allesomvattende regeling zijn essentieel.
25. De Raad herinnert eraan dat de onderhandelingen in een moeilijker stadium zijn gekomen en wijst erop dat Turkije het tempo van de onderhandelingen zal kunnen opvoeren door verder werk te maken van de ijkpunten en te voldoen aan de vereisten van het onderhandelingskader en door zijn contractuele verplichtingen ten aanzien van de EU na te leven.
26. In dit verband neemt de Raad positieve nota van het voorstel van de Commissie voor een positieve agenda met Turkije. De Raad onderstreept dat een positieve agenda het onderhandelingsproces moet ondersteunen, in overeenstemming met het onderhandelingskader en de betreffende Raadsconclusies. De agenda kan een groot aantal terreinen van gemeenschappelijk belang bestrijken, waaronder politieke hervormingen, een dialoog over het buitenlands beleid, aanpassing aan het acquis van de EU, visa, mobiliteit en migratie, handel, energie, terrorismebestrijding en deelname aan EU-programma's. De bijdrage van het land aan de EU kan slechts ten volle effectief zijn in het kader van een geloofwaardige aanpak van het onderhandelingsproces.

IJsland

27. De Raad is ingenomen met het voortgangsverslag over IJsland van de Commissie van 12 oktober 2011 en neemt nota van de bevindingen en aanbevelingen die daarin zijn vervat. De Raad heeft lof voor de vorderingen die IJsland dit jaar heeft gemaakt. Het screeningproces is vrijwel voltooid en in de toetredingsonderhandelingen zijn solide resultaten geboekt, wat voor een positieve dynamiek heeft gezorgd.
28. De Raad neemt er nota van dat IJsland over het geheel genomen goed voorbereid en voldoende geïntegreerd is om de verplichtingen met betrekking tot het acquis te vervullen, vooral doordat het land deelneemt aan de Europese Economische Ruimte (EER) en aan het Schengenakkoord, en aan de kwaliteitseisen inzake openbaar bestuur voldoet. De Raad is vastberaden het onderhandelingsproces voort te zetten conform de vereisten van het onderhandelingskader, hetgeen onder meer inhoudt dat IJsland de verplichtingen in het kader van de EER-overeenkomst nakomt, met volledige inachtneming van onder meer de conclusies van de Europese Raad van 17 juni 2010. De toetredingsonderhandelingen zullen erop gericht zijn dat IJsland het EU-acquis integraal overneemt en vanaf de toetreding in staat is het acquis volledig toe te passen en te handhaven, met de nodige nadruk op de eigen merites en de bepalingen van het onderhandelingskader.

29. De Raad constateert tot zijn voldoening dat IJsland vorderingen maakt met het stabiliseren van zijn economie en het te boven komen van de financiële en economische crisis van 2008-2009 en dat het door de IMF opgelegde programma in augustus 2011 met succes is afgerond. IJsland zou de concurrentiedruk en de marktkrachten binnen de Unie op middellange termijn het hoofd moeten kunnen bieden, mits de bestaande zwakke punten verder worden aangepakt door middel van passend macro-economisch beleid en structurele hervormingen.
30. Conform de nieuwe consensus over uitbreiding is de Raad ingenomen met de communicatieactiviteiten die zijn opgezet om een geïnformeerd publiek debat over het toetredingsproces van IJsland op gang te brengen; hij acht het van belang dat de informatieverstrekking over het lidmaatschap van de Unie blijft doorlopen.

WESTELIJKE BALKAN

31. De Raad betuigt opnieuw zijn ondubbelzinnig engagement voor het Europees perspectief van landen van de Westelijke Balkan, dat van essentieel belang blijft voor de stabiliteit, de verzoening en de toekomst van de regio. Hij bevestigt tevens dat er in het kader van de politieke criteria van Kopenhagen en het stabilisatie- en associatieproces, en in overeenstemming met de nieuwe consensus over uitbreiding waarover de Europese Raad op 14-15 december 2006 overeenstemming heeft bereikt, eerlijke en consistente voorwaarden in acht moeten worden genomen.
32. De Raad herinnert eraan dat, met een flinke vooruitgang in de economische en politieke hervormingen en het vervullen van de gestelde voorwaarden en criteria, de resterende mogelijke kandidaat-lidstaten in de Westelijke Balkan de status van kandidaat-lidstaat zouden moeten krijgen, op grond van hun eigen merites, met het lidmaatschap van de Europese Unie als einddoel. Hij herinnert er eveneens aan dat de vraag of een land de verplichtingen krachtens de desbetreffende stabilisatie- en associatieovereenkomst - inclusief de handelsbepalingen - in voldoende mate heeft uitgevoerd, voor de EU een essentieel element is bij de beoordeling van elk toetredingsverzoek.
33. De Raad juicht toe dat de landen van de Westelijke Balkan nog meer vorderingen hebben gemaakt betreffende regionale samenwerking en verzoening, en benadrukt dat het inclusieve karakter van dit proces door alle betrokken partijen moet worden gewaarborgd. Regionale samenwerking en goed nabuurschap blijven cruciale onderdelen van het stabilisatie- en associatieproces. De betrokken partijen in de Westelijke Balkan moeten ervoor zorgen dat eventuele onderlinge geschillen geen nadelige gevolgen hebben voor hun gezamenlijke streven naar EU-lidmaatschap. Bestaande geschillen en kwesties moeten worden beslecht overeenkomstig het internationaal recht en gevestigde beginselen, onder andere door de toepassing van juridisch bindende overeenkomsten zoals het akkoord inzake statenopvolgingskwesties. Het verheugt de Raad dat het proces van Sarajevo voor duurzame oplossingen ten behoeve van vluchtelingen en ontheemden is voltooid.

34. De Raad onderkent dat visumliberalisering voor alle burgers van de Westelijke Balkan van belang is. Hij moedigt de Commissie aan om via haar follow-upmechanisme verder nauwlettend toe te zien op de uitvoering van alle voor visumliberalisering gestelde voorwaarden, en daarover op gezette tijden verslag uit te brengen aan de Raad en het Europees Parlement. De Raad dringt er bij de autoriteiten van de landen van de Westelijke Balkan op aan alle noodzakelijke maatregelen te treffen om misbruik van de regeling inzake visumvrij verkeer te voorkomen, opdat die regel zonder restricties kan blijven gelden.
35. De Raad benadrukt eens te meer hoe belangrijk het is dat alle minderheden worden beschermd, en roept de regeringen van de regio ertoe op de nodige maatregelen te nemen om de nog bestaande bezwaren te ondervangen.

Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië

36. Het verheugt de Raad dat de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië verdere vorderingen heeft gemaakt op belangrijke hervormingsgebieden en dat het land zijn toezeggingen in het kader van de stabilisatie- en associatieovereenkomst blijft nakomen. Voorts is de Raad verheugd dat vooruitgang is geboekt met het verloop van parlementsverkiezingen van juni jongleden, die in het hele land open, transparant en goed georganiseerd waren. Verdere inspanningen ter bevordering en waarborging van de fundamentele rechten zijn evenwel nodig, in het bijzonder wat betreft de vrijheid van meningsuiting in de media, de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, de hervorming van het openbaar bestuur, de bestrijding van corruptie en het verbeteren van het ondernemingsklimaat, stuk voor stuk aangelegenheden die een aanzienlijke uitdaging blijven vormen. De Raad waardeert het dat de nieuwe regering het hervormingsproces een nieuwe impuls heeft gegeven en moedigt haar aan de inspanningen voort te zetten. De toepassing van het Kaderakkoord van Ohrid blijft een cruciaal element voor de democratie en de rechtsstaat in het land.
37. De Raad is het in grote lijnen eens met de beoordeling van de Commissie dat het land in toereikende mate aan de politieke criteria voldoet, en neemt er kennis van dat de Commissie nogmaals haar aanbeveling heeft herhaald om toetredingsonderhandelingen met de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië te openen. De Raad is bereid op deze aangelegenheid terug te komen tijdens het volgende voorzitterschap.
38. De instandhouding van betrekkingen van goed nabuurschap, zoals een door onderhandelingen tot stand gekomen en wederzijds aanvaardbare oplossing van het geschil betreffende de naam van het land, onder auspiciën van de VN, blijft van wezenlijk belang. De Raad hoopt dat de lopende dialoog op hoog niveau binnenkort resultaten oplevert.

Montenegro

39. De Raad is ingenomen met het oordeel van de Commissie dat Montenegro goede vorderingen boekt en over het algemeen bevredigende resultaten bereikt, in het bijzonder wat de kernprioriteiten betreft die de EU in 2010 heeft vastgesteld met het oog op het openen van toetredingsonderhandelingen. Montenegro voldoet nu grotendeels aan de criteria voor het lidmaatschap, met name de politieke criteria, en heeft vooruitgang geboekt op de weg naar een markteconomie. Ook is Montenegro vlot uitvoering blijven geven aan de verplichtingen die voortvloeien uit de stabilisatie- en associatieovereenkomst. Het land kan op middellange termijn voor de meeste gebieden van het acquis voldoen aan de verplichtingen van het lidmaatschap.
40. In het licht van de vooruitgang die Montenegro heeft geboekt neemt de Raad nota van de aanbeveling van de Commissie die zoals gebruikelijk door de Europese Raad zal worden besproken.
41. De Raad herinnert eraan dat een onverkorte uitvoering van de hervormingen, meer bepaald op het belangrijke gebied van de rechtsstaat, als cruciaal wordt gezien. In dit verband wijst de Raad erop dat verdere inspanningen voor de uitvoering van hervormingen, met bijzondere aandacht voor de rechtsstaat en fundamentele rechten, en meer bepaald voor de strijd tegen corruptie en georganiseerde criminaliteit, teneinde te zorgen voor degelijke resultaten op deze terreinen, van essentieel belang blijven gedurende de toetredingsonderhandelingen met Montenegro. De Raad is in dat verband ingenomen met de nieuwe aanpak die de Commissie voorstelt voor de hoofdstukken rechterlijke macht en grondrechten, en recht, vrijheid en veiligheid.

Albanië

42. De Raad verwelkomt de recente positieve ontwikkelingen inzake de samenwerking tussen regering en oppositie, de instelling van een parlementaire commissie voor hervorming van het kiesstelsel en een werkgroep voor de hervorming van het reglement van orde van het parlement, en een tijdschema voor de vaststelling van wetgeving waarvoor een meerderheid van drievijfde vereist is, op grond waarvan reeds drie wetten zijn aangenomen. Deze positieve ontwikkelingen moeten de impasse waarin de binnenlandse politiek verkeert, helpen doorbreken. De plaatselijke verkiezingen van mei werden in het algemeen als eerlijk en transparant beoordeeld. Het verkiezingsproces vertoonde echter kennelijke onvolkomenheden die moeten worden aangepakt in het kader van een algehele hervorming van het kiesstelsel. Al met al heeft Albanië beperkte vooruitgang geboekt bij het vervullen van de politieke criteria voor het lidmaatschap en de twaalf kernprioriteiten voor het openen van toetredingsonderhandelingen.

43. De Raad moedigt regering en oppositie aan de recentelijk ingezette positieve trend voort te zetten en uit te bouwen, opnieuw tot een volwaardige, onafgebroken en constructieve politieke dialoog te komen en de goede werking en het onafhankelijke karakter van de voornaamste democratische instellingen, met name het parlement en de rechterlijke macht, te ondersteunen. De EU blijft gehecht aan het Europese perspectief van Albanië en zal de inspanningen van Albanië in dit proces blijven ondersteunen.
44. Conform zijn conclusies van 20 juni 2011 moedigt de Raad de Albanese autoriteiten voorts aan vaart te zetten achter de hervormingsagenda, met name wat betreft de uitvoering van de twaalf kernprioriteiten. Verdere inspanningen zijn meer bepaald vereist op essentiële terreinen zoals de rechterlijke macht, het bestrijden van georganiseerde criminaliteit en corruptie, en de bescherming van alle minderheden, alsook op het terrein van de eigendomsrechten. Essentieel is dat regering en oppositie, in samenwerking met het maatschappelijk middenveld, voordat de volgende verkiezingen plaatsvinden, op één lijn komen met het oog op een uitvoerige hervorming van het kiesstelsel, geheel conform de aanbevelingen die de OVSE/ODIHR sedert 2007 heeft gedaan. Alleen indien Albanië zich aan het bovenstaande conformeert, zal het toetreding tot de EU dichterbij brengen, overeenkomstig de conclusies van de Raad van december 2010.

Bosnië en Herzegovina

45. De Raad vraagt de politieke leiders van Bosnië en Herzegovina eens te meer om via een inclusief proces met spoed een federale regering te vormen en de resterende noodzakelijke hervormingen aan te pakken teneinde kwalitatieve vooruitgang te boeken op het traject naar de EU. De Raad is ernstig verontrust over de aanhoudende politieke impasse die de staat belet correct te functioneren en de uitvoering van EU-gerelateerde hervormingen belemmert. De Raad verzoekt alle politieke leiders van Bosnië en Herzegovina met klem hun verantwoordelijkheden dienaangaande op te nemen en tot een gedeelde visie te komen met betrekking tot toekomst van het land.
46. De Raad neemt nota van recente ontwikkelingen inzake de voornaamste EU-gerelateerde hervormingen, met name de wet inzake staatssteun, de wet inzake de volkstelling en het instellen en de eerste werkzaamheden van de gemeenschappelijke ad-hoccommissie inzake de tenuitvoerlegging van het arrest van het EHRM. De Raad hoopt dat die ontwikkelingen met spoed in concrete resultaten worden omgezet. De Raad brengt de stappen in herinnering die toetreding tot de Unie dichterbij zullen brengen, conform zijn conclusies van 21 maart 2011, inclusief betreffende de inwerkingtreding van de stabilisatie- en associatieovereenkomst. De Raad benadrukt hoe belangrijk het is dat het efficiënte functioneren van de staat en de instellingen wordt verbeterd en versterkt, onder meer via de nodige grondwetswijzigingen. Meer bepaald moet het land in staat zijn de wet- en regelgeving van de EU aan te nemen, uit te voeren en te handhaven.

47. De Raad herinnert aan zijn conclusies van 21 maart en 10 oktober 2011 en zegt opnieuw toe zijn steun aan Bosnië en Herzegovina te zullen opvoeren. In het kader van de bijgestelde focus van zijn engagement zegt de Raad eens te meer zijn volledige steun toe aan de speciale vertegenwoordiger van de EU/hoofd van de EU-vertegenwoordiging, die Bosnië en Herzegovina in EU-gerelateerde aangelegenheden begeleidt. De Raad spreekt eens te meer zijn steun uit voor de instelling van de gestructureerde dialoog inzake justitie binnen het kader van het stabilisatie- en associatieproces en verzoekt de autoriteiten van Bosnië en Herzegovina zich in die dialoog constructief te blijven opstellen. De Raad blijft het van het grootste belang achten dat een effectief coördinatiemechanisme wordt ingesteld voor de afwikkeling van EU-aangelegenheden, inclusief in verband met het instrument voor pretoetredingssteun.
48. In de context van de algemene strategie van de Unie voor Bosnië en Herzegovina ziet de Raad uit naar het voortzetten van de besprekingen met de internationale gemeenschap - in het geschikte forum - over de herconfiguratie van de internationale aanwezigheid, inclusief de inkrimping en de eventuele verplaatsing van het Bureau van de hoge vertegenwoordiger. In dit verband neemt de Raad nota van de lopende besprekingen inzake overlappende taken van het Bureau en de EU. De Raad verzoekt Bosnië en Herzegovina de resterende doelstellingen te verwezenlijken en de voorwaarden te vervullen die nodig zijn voor het sluiten van het Bureau van de hoge vertegenwoordiger.
49. De Raad herhaalt dat hij zich ondubbelzinnig blijft inzetten voor het Europese perspectief van Bosnië en Herzegovina. Tevens herhaalt hij dat hetzelfde geldt voor de territoriale integriteit van Bosnië en Herzegovina als soeverein en verenigd land.

Servië

50. De Raad is ingenomen met het advies van de Commissie over het Servische verzoek om toetreding tot de EU. Servië heeft vorderingen gemaakt bij het voldoen aan de door de Europese Raad van Kopenhagen vastgestelde politieke criteria en het vervullen van de vereisten in het kader van de stabilisatie- en associatieovereenkomst. De Raad onderkent dat Servië met de aanhouding van Ratko Mladić en Goran Hadžić tot een volledig bevredigende graad van samenwerking met het Joegoslavië-Tribunaal is gekomen. Voortzetting van de volledige samenwerking met het ICTY blijft van essentieel belang. De Raad constateert voorts met voldoening dat Servië een steeds actievare rol in het verzoeningsproces in de regio speelt, in het bijzonder ten aanzien van Bosnië en Herzegovina en Kroatië. Met betrekking tot de economische criteria heeft Servië belangrijke stappen gezet voor de totstandbrenging van een goed functionerende markteconomie. Servië heeft een goede staat van dienst opgebouwd wat betreft het vervullen van zijn verplichtingen in het kader van de stabilisatie- en associatieovereenkomst en de interimovereenkomst. Servië zou op middellange termijn voor vrijwel alle gebieden van het acquis kunnen voldoen aan de verplichtingen van het lidmaatschap.

51. Servië moet tempo houden in de hervormingen bij het streven naar het vereiste niveau van vervulling van de lidmaatschapscriteria, inclusief de consequente uitvoering van de goedgekeurde wetgeving, met bijzondere aandacht voor de rechtsstaat. Speciale aandacht moet gaan naar de niet-discriminerende behandeling van nationale minderheden en de verbetering van het ondernemingsklimaat.
52. De Raad zegt andermaal zijn volledige steun toe aan de dialoog tussen Belgrado en Pristina en is blij met de vorderingen die tot dusver gemaakt zijn, met name op het gebied van douane, erkenning van universitaire diploma's, registers van burgerlijke stand, vrij verkeer van personen, kadaster, en geïntegreerd grensbeheer. Hij roept beide partijen op om een opbouwende bijdrage te leveren aan alle vraagstukken en deze snel in een constructieve geest aan te pakken. De Raad pleit ervoor de tot nu toe bereikte akkoorden volledig te blijven uitvoeren teneinde snel tot concrete, efficiënte en duurzame resultaten te komen. De Raad onderstreept het belang van de dialoog voor het bevorderen van inclusieve regionale samenwerking, ook op handelsgebied. De Raad onderstreept dat de dialoog en de daaruit voortvloeiende akkoorden voor beide partijen van essentieel belang zullen blijven als zij verdere stappen zetten in de context van hun EU-perspectief, en roept beide partijen op in de komende periode hun werk te intensiveren met het oog op de verwezenlijking van de doelstellingen in de mededeling van de Europese Commissie, getiteld "Uitbreidingsstrategie en voornaamste uitdagingen 2011-2012".
53. Gezien de vooruitgang die Servië tot nu toe heeft geboekt en er nota van nemende dat Servië de dialoog met Kosovo reeds heeft hervat en snel overgaat tot uitvoering, te goeder trouw, van de gemaakte afspraken, neemt de Raad nota van het positieve oordeel van de Commissie alsook van de aanbeveling van de Commissie om de status van kandidaat-lidstaat te verlenen, welke aanbeveling zoals gebruikelijk door de Europese Raad zal worden gezien. De Raad verwacht dat Servië zich buigt over het vraagstuk van de regionale samenwerking.
54. De Raad merkt op dat de Europese Raad zoals gebruikelijk zal bezien of toetredingsonderhandelingen kunnen worden geopend, zodra de Commissie tot het oordeel is gekomen dat Servië in voldoende mate voldoet aan de criteria voor lidmaatschap, met name de kernprioriteit die een zichtbare en duurzame verbetering inhoudt van de betrekkingen met Kosovo conform de voorwaarden van het stabilisatie- en associatieproces, zoals aangegeven in het advies van de Commissie, met name door de volledige eerbiediging van de beginselen van inclusieve regionale samenwerking, door volledige naleving van de bepalingen van het Energiegemeenschapsverdrag, door het vinden van oplossingen op het gebied van de telecommunicatie, door alle bereikte akkoorden te goeder trouw verder uit te voeren, en door actief samen te werken met EULEX. De Raad verzoekt de Commissie een verslag in te dienen zodra Servië voldoende vooruitgang heeft geboekt met de kernprioriteit.
55. De Raad acht het van groot belang dat EULEX en KFOR hun mandaten ongehinderd kunnen vervullen.

Kosovo

56. Het verheugt de Raad dat Kosovo heeft laten zien dat het zich wil inzetten voor zijn Europese agenda, onder meer door aanhoudende inspanningen te leveren op terreinen als visa, handel, het gerechtelijk apparaat en de instelling van een raad voor integratie in de Unie. De Raad verwelkomt tevens de betere integratie van de Serviërs ten zuiden van de rivier Ibër/Ibar. De Raad constateert dat tijdens het door verkiezingen gemarkeerde jaar slechts beperkte vooruitgang is geboekt wat de hervormingsagenda betreft. De Raad verzoekt Kosovo met klem dringend actie te ondernemen om de bij de verkiezingen geconstateerde tekortkomingen te ondervangen, het tempo van de hervormingen aanzienlijk op te voeren en in nauwe samenwerking met het Internationaal Monetair Fonds de begrotingssituatie te verbeteren. Belangrijke inspanningen zijn in het bijzonder nodig om de hervorming van het openbaar bestuur krachtiger aan te pakken en de rechtsstaat te consolideren, meer bepaald door het bestrijden van corruptie en georganiseerde criminaliteit, de hervorming van de rechterlijke macht en de vrijheid van meningsuiting aantoonbaar te verbeteren. Hij verzoekt Kosovo een inclusieve langetermijnagenda voor Noord-Kosovo op te stellen, in nauwe samenwerking met de Europese Unie, en is verheugd dat de Commissie haar volledige steun toezegt.
57. De Raad moedigt Kosovo ertoe aan samen te werken met EULEX en ondersteuning van het werk van EULEX op alle onder het mandaat vallende terreinen te garanderen.
58. De Raad bevestigt dat ook Kosovo profijt zal trekken van het vooruitzicht op een eventuele visumliberalisering zodra aan alle voorwaarden is voldaan. De Raad onderstreept dat verdere vooruitgang op het gebied van recht, vrijheid en veiligheid essentieel is. Gezien de vooruitgang die Kosovo heeft geboekt op het gebied van overname en re-integratie, overeenkomstig de Raadsconclusies van december 2010, verwelkomt de Raad het voorstellen van de Commissie om tegen het einde van het jaar, als aan alle voorwaarden voldaan is, onverminderd de standpunten van de lidstaten inzake status, een visumdialog met Kosovo aan te gaan, de Raad en de EU-lidstaten volledig te betrekken bij elke stap in de dialoog, en, mede op basis van de verslagen van de deskundigen van de lidstaten ter plaatse, regelmatig verslag uit te brengen over de vorderingen die Kosovo maakt bij het aannemen en uitvoeren van de nodige hervormingen.
59. De Raad zegt andermaal zijn volledige steun toe aan de dialoog tussen Belgrado en Pristina en is blij met de vorderingen die tot dusver gemaakt zijn, met name op het gebied van douane, erkenning van universitaire diploma's, registers van burgerlijke stand, vrij verkeer van personen, kadaster, en geïntegreerd grensbeheer. Hij roept beide partijen op om een opbouwende bijdrage te leveren aan alle vraagstukken en deze snel in een constructieve geest aan te pakken. De Raad pleit ervoor de tot nu toe bereikte akkoorden volledig te blijven uitvoeren teneinde snel tot concrete, efficiënte en duurzame resultaten te komen. De Raad onderstreept het belang van de dialoog voor het bevorderen van inclusieve regionale samenwerking, ook op handelsgebied. De Raad onderstreept dat de dialoog en de daaruit voortvloeiende akkoorden voor beide partijen van essentieel belang zullen blijven als zij verdere stappen zetten in de context van hun EU-perspectief, en roept beide partijen op in de komende periode hun werk te intensiveren.

60. Conform de desbetreffende conclusies van de Raad memoreert de Raad dat de Europese Unie bereid is Kosovo in zijn politieke en sociaal-economische ontwikkeling bij te staan door het land een helder Europees perspectief te bieden, in het verlengde van het Europese perspectief van de regio. De Raad benadrukt dat Kosovo daartoe concrete stappen dient te zetten. Onverminderd de standpunten van de lidstaten inzake status, verzoekt de Raad de Commissie de vorderingen van Kosovo in handelsgerelateerde aangelegenheden te beoordelen, en voorstellen te doen om tot een overeenkomst te komen zodra voldoende vooruitgang is geboekt. De Raad onderkent dat de sociaal-economische ontwikkeling van Kosovo ook baat zou hebben bij toetreding tot de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling, zonder vooruit te lopen op de standpunten van de lidstaten inzake status.

61. De Raad zal zich inzetten om tot overeenstemming te komen over de deelname van Kosovo aan EU-programma's, zonder vooruit te lopen op de standpunten van de lidstaten inzake status. De Raad verwelkomt het voornemen van de Commissie om met Kosovo een gestructureerde dialoog over de rechtsstaat aan te gaan. De Raad ziet uit naar de toetsing waaraan de Commissie haar mededeling van 2009 zal onderwerpen."

DIVERSEN– ***Hervorming van het statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie***

De Raad werd geïnformeerd over de vorderingen in verband met de voorgestelde wijzigingen in het statuut van het Hof van Justitie (*doc. [17657/11](#)*).

Met de voorgestelde hervorming wordt gestreefd naar een grotere doelmatigheid van de werkzaamheden van de drie gerechten die het Hof van Justitie uitmaken, alsmede naar kortere procedures.

ANDERE GOEDGEKEURDE PUNTEN

UITBREIDING

Toetreding van Kroatië tot de EU

De Raad heeft een besluit tot goedkeuring van de toelating van Kroatië tot de Europese Unie aangenomen.

De toetredingsonderhandelingen zijn op 30 juni afgerond. De tekst van het Toetredingsverdrag is op 3 oktober door de partijen goedgekeurd. De Commissie heeft op 12 oktober advies uitgebracht en het Europees Parlement heeft er op 1 december zijn goedkeuring aan gehecht.

Volgens de planning zal op 9 december te Brussel het toetredingsverdrag worden ondertekend, vervolgens wordt het in het Publicatieblad bekendgemaakt.

In afwachting van de succesvolle afronding van de bekrachtigingsprocedures wordt Kroatië dan EU-lid vanaf 1 juli 2013.

ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Europees Ontwikkelingsfonds

De Raad heeft de financiële bijdragen van de lidstaten aan het Europees Ontwikkelingsfonds in 2012 en 2013 vastgesteld. Voorts heeft hij de afzonderlijke lidstaten gevraagd de eerste tranche voor 2012 te betalen.

Madagaskar

De Raad heeft, nadat een routekaart voor het oplossen van de crisis in dat land getekend is, bepaald onder welke voorwaarden de EU de ontwikkelingssamenwerking met Madagaskar hervat.

Zie voor nadere bijzonderheden persmededeling 18104/11.

HANDELSBELEID

Bijwerking van de EU-lijst van producten voor tweërlei gebruik

De Raad heeft een politiek akkoord bereikt over een ontwerp-verordening tot bijwerking van de EU-lijst van producten en technologieën voor tweërlei gebruik met gereguleerde uit- en doorvoer, ten einde deze lijst aan te passen aan de internationale regels ([17331/11](#) en [17331/11 ADD 1](#)).

De ontwerp-verordening is erop gericht Verordening (EG) nr. 428/2009 tot instelling van een communautaire regeling voor controle op de uitvoer, de overbrenging, de tussenhandel en de doorvoer van producten voor tweërlei gebruik in overeenstemming te brengen met de meest recente ontwikkelingen in de betrokken internationale uitvoercontrole-regelingen¹.

In Verordening 428/2009 staat de gemeenschappelijke lijst van producten en technologieën voor tweërlei gebruik, die ten doel heeft het risico dat gevoelige producten voor tweërlei gebruik worden gebruikt voor militaire doeleinden en/of in proliferatieprogramma's, verder te beperken en er tegelijkertijd voor te zorgen dat de legale handel niet wordt gehinderd. Naar verwachting zal het Europese Parlement de wijzigingen in Verordening 428/2009 tijdens een komende plenaire zitting goedkeuren.

---

¹ De Australiëgroep (AG) voor biologische en chemische producten, de Groep van Nucleaire Exportlanden (NSG) voor civiele nucleaire producten, het Controleregime voor de uitvoer van rakettechnologie en -onderdelen (MTCR) en het Wassenaar Arrangement betreffende conventionele wapens en goederen en technologieën voor tweërlei gebruik.

LEVENS MIDDELEN

Kunststof in contact met levensmiddelen

De Raad heeft besloten geen bezwaar te maken tegen de aanneming door de Commissie van een verordening tot wijziging en rectificatie van Verordening (EU) nr. 10/2011 van de Commissie betreffende materialen en voorwerpen van kunststof, bestemd om met levensmiddelen in contact te komen (*doc. [14633/11](#)*).

Voor de ontwerp-verordening geldt de regelgevingsprocedure met toetsing. Nu de Raad zijn goedkeuring heeft gegeven, kan de Commissie derhalve, behoudens bezwaar van het Europees Parlement, de verordening aannemen.

INTERNE MARKT

Motorvoertuigen - typegoedkeuring inzake toegang en manoeuvreerbaarheid

De Raad heeft besloten geen bezwaar te maken tegen de aanneming door de Commissie van een verordening betreffende typegoedkeuringsvoorschriften voor motorvoertuigen wat de toegang en de manoeuvreerbaarheid betreft.

De ontwerp-verordening strekt tot uitvoering van Verordening (EG) nr. 661/2009, die typegoedkeuringsvoorschriften bevat inzake de toegang van voertuigen, meer bepaald toegangstreden, handgrepen en treeplanken, alsook inzake de manoeuvreerbaarheid, meer bepaald achteruitrijvoorzieningen. Om die reden zal zij specifieke procedures en tests voor de typegoedkeuring van voertuigen van de categorieën M en N bevatten.

Voor de ontwerp-verordening geldt de regelgevingsprocedure met toetsing. Nu de Raad zijn goedkeuring heeft gegeven, kan de Commissie derhalve, behoudens bezwaar van het Europees Parlement, de verordening aannemen.
